

GİRİŞİMCİLİK

(EIS526)

Yazar:
Doç.Dr. Serkan BAYRAKTAR

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Bu ders içeriğinin basım, yayım ve satış hakları
Sakarya Üniversitesi'ne aittir.

"Uzaktan Öğretim" tekniğine uygun olarak hazırlanan bu ders içeriğinin
bütün hakları saklıdır.

İlgili kuruluştan izin almadan ders içeriğinin tümü ya da
bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt
veya başka şekillerde çoğaltılamaz,
basılamaz ve dağıtılamaz.

Copyright © 2008 by Sakarya University

All rights reserved
No part of this course content may be reproduced
or stored in a retrieval system, or transmitted
in any form or by any means mechanical, electronic,
photocopy, magnetic, tape or otherwise, without
permission in writing from the University.

Sürüm 1

Sakarya 2008

GİRİŞ ve TEMEL KAVRAMLAR

Bu Haftanın Hedefi:

Kullanılan semboller

Animasyon

Soru

Veritabanı
Bağlantılı Soru

Simülasyon

Püf Noktası

Girişimcilik

Girişimcilik konusunun İşletme bilimindeki konular arasında çok uzun yıllardır bilinmesine rağmen, son yıllarda bu konunun daha da önem kazandığını görüyoruz. Dünya çapında ve ülkemizde kendi alanlarında zirveye çıkmış girişimcilerin varlığı ve özellikle de bu girişimcilerin kariyer ve başarı basamaklarını hayal dahi edilemeyecek bir hızla çıkmış olmaları bu konuyu daha da ilginç kılmaktadır. Bu başarı hikayeleri hem akademisyenleri hem de uygulayıcıları girişimciliğin ne olduğu ve ne olmadığı konusunda daha derinliğine araştırma yapmaya sevk etmektedir.

Genel İşletme derslerinde anlatıldığı üzere, üretim fonksiyonunu oluşturan yani üretim yapabilmek için gerekli olan faktörler; **emek**, **sermaye**, **hammadde** ve **müteşebbis (girişimci)** dir. Buna son yıllarda enerji ve teknoloji de eklenmiştir. Bu derste bu faktörlerden özellikle "girişimci" kavramı üzerinde durulacak ve bu konuyla ilgili teorik ve pratik bilgiler verilecektir. Girişimci denildiği zaman aklımıza hemen gelen kavramlar; risk, tahmin, **fırsatçılık** ve **fark düşünmektir**.

Girişimciliğin Tarihi

İlk kez 18. yüzyılın başlarında İrlandalı ekonomist Richard Cantillon tarafından; "henüz belirginleşmemiş bir bedelle satmak üzere üretimin girdilerini ve hizmetlerini bugünden satın alan ve üreten kişi" olarak tanımlanan girişimciliğin günümüzde çok çeşitli tanımları yapılmaktadır. Genel anlamda girişimcilik, çevresel faktörlerden doğan **fırsatlardan yararlanma** ya da **yeni fırsatlar yaratabilme** amacıyla ekonomik mal ya da hizmet üretmek için üretim faktörlerine sahip olma, örgütleme yeteneği ve risk alma faktörleri ile bağdaştırılmaktadır. Zamanla ekonomik gelişme sürecine bağlı olarak, girişimci kavramı da bir takım değişmelere maruz kalmıştır.

Girişimci, toplumun gereksinim duyduğu, dolayısıyla talep edilebilir bir malı veya hizmeti bulup onu üretmeye girişen ve yaratıcılığı ile buna n ayak olan kişi olarak tanımlanabilir. Girişimci, retim faktörlerini ele geçirip birleştirir, kar amacı güder ve risklere katlanır. Kurduğu işletmenin, dolayısıyla da kendi amacına ulaşabilmesi için girişimcinin, pazarın fırsatlarını görebilen, insanların isteklerinde ortaya çıkan değişiklikleri sezebilen ve bunu değerlendirebilen kişi olması gerekir. Girişimci, karlı gördüğü bir iş için sermayesini ve emeğini riske ederek pazara katılma cesaretini gösteren kişi olarak da tanımlanabilir. Riskleri üstlenmek ise girişimciliğin doğal sonucudur.

Girişimcilik, a) *fırsat girişimciliği* b) *yaratıcı girişimcilik*, olarak ikiye ayrılabilir. *Fırsat girişimciliği*, temelde, pazardaki mevcut fırsatları görerek ya da potansiyel fırsatları sezinleyerek mevcut olan bir mal veya hizmeti pazara sunmaktır. *Yaratıcı girişimcilik ise*, yeni bir fikir veya buluşun ya da mevcut olan bir mal veya hizmetin dizayn, fiyat, kalite

gibi yönlerden iyileştirilerek pazara sunulmasıdır. Gelecekteki girişimciliğin ağırlıklı olarak **yaratıcı girişimcilik** olacağı gerçeği açıktır.

Halk arasında yalnız parası (sermayesi) olanların girişimci olabildikleri konusunda oldukça yaygın, ancak yanlış olan bir kanı bulunmaktadır. Girişimci, kendi emeğini ve sermayesini kullanabileceği gibi, yapacağı anlaşmalarla üretim faktörlerini sahiplerinden kiralayabilir. Girişimciler, **dinamik**, atılgan yapıları, **yaratıcı güçleri** ve iş bitirici nitelikleriyle, toplumun kaynaklarını üretime yönlendirebilirler.

İnsanları girişimci olmaya yönlendiren ve bu konuda başarılı kılan en önemli etken kişinin "**girişimcilik kapasitesi**"dir. Bu kapasite bizzat kişiyle ilgilidir ve başka bir işletme için hiçbir değeri yoktur. İnsanlar sahip oldukları bu girişim kapasitesinden yararlanarak bağımsız çalışma hayallerini gerçekleştirmek veya yeteneklerini kanıtlamak ya da yaratıcılıklarını ortaya koymak amacıyla iş hayatına atılmaya karar verirler. Girişimci olmak ve başarıyla bir işletmeyi yönetebilmek için girişimcinin belli karakteristiklerinin olması gerekir. Bu konuda yapılan araştırmalar da, başarılı kabul edilen girişimcilerin belli ortak karakteristiklerinin olduğu ortaya koymuştur. Bu özelliklere ileride değinilecektir .

Genel anlamda girişimcilik, çevresel faktörlerden doğan fırsatlardan yararlanma ya da yeni fırsatlar yaratılma amacıyla ekonomi mal ya da hizmet üretmek için üretim faktörlerine sahip olma, örgütleme yeteneği ve risk alma faktörleri ile bağlantılandırılmaktadır.

Diğer bir tanıma göre ise girişimcilik; yaşadığımız çevrenin yarattığı fırsatları sezme, o sezgilerden düşler üretme, düşleri projelere dönüştürme, projeleri yaşama taşıma ve zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olmaktır. Girişimcinin zenginlik üretirken üç temel kaynağı vardır. Kendi enerjisi ve **erişebildiği sermaye** ve ilişki kurduğu insanlar (sosyal ağlar).

Uluslar ekonomik, toplumsal ve bilimsel bakımlardan geliştikçe sermaye bollaşmış, nitelikli işgücü ile teknik ve yönetsel bilgi ve yetenekleri yüksek olan emek ögesi çoğalmış, sermaye alışverişi gelişmiştir. Sermaye sahipliği ile girişim ve yönetimi birbirinden ayırma olanağını sağlayan hukuksal biçimler ortaya çıkmış ve mülkiyet hakkının kapsamında değişimler olmuştur. Bunların sonucunda sermayedarlık yanında **girişimcilik** ve yöneticilik gibi iki işlev ortaya çıkmıştır. Böylece toplumun gereksinme duyduğu ve dolayısıyla talep olunabilir bir mal veya hizmet keşfedip onu üretmeye giriştikleri ve yaratıcılıklarıyla buna önayak olanlar **girişimci**, yerine getirdikleri işlev ise girişim adını almıştır.

Girişimci Kimdir?

Günümüz dünyasında gözlenen bilimsel teknolojik ilerlemele, üretim sistemini köklü bir biçimde değiştirmiş bulunmaktadır. Niteliksel bu değişim toplumsal ilişkilerini belirleyen kurumları da değiştirmekte ve dolayısıyla girişimcilik kavramı da bu anlamda

değişmektedir. Buna dayanarak bilinenleri en iyi yapan ve hünelerine aklını da katan, olağan, ve olağan dışı koşullarda işgücü ve sermaye kaynaklarını verimli bir biçimde kullanacak önlemleri düşünen, analiz eden, planlayan, yürürlüğe koyan, uygulayan ve sonuçlarını denetleyebilen kişi yaratıcı girişimcidir.

Literatürlerde başarılı girişimciler için farklı özellikler tanımlanmıştır. Ancak genel anlamda başarılı girişimcileri incelediğimizde; kendini iyi tanıması, **cesaret**, özgüven, başarılı olma hırsı, **azim** gibi özelliklerin ortak olduğunu görürüz.

Girişimci adaylarının da girişimde bulunmadan önce bu özelliklerin kendilerinde bulunduklarına emin olmalıdırlar. Aksi taktirde başarısızlığa zemin hazırlarlar.

Girişimci kişinin 10 önemli özelliği aşağıdaki gibidir;

- ✚ Kendini tanıma
- ✚ Kendini motive etme
- ✚ Cesaret
- ✚ Özgüven
- ✚ Sabır
- ✚ Hızlı karar verme
- ✚ Tecrübe
- ✚ Bilgi
- ✚ Azim
- ✚ İstek

Yöneticilik Kavramı

Yönetici karı ve riski başkalarına ait olmak üzere **mal veya hizmet üretmek için** üretim öğelerinin alımını yapan veya yaptıran, bunları belli gereksinimleri doyumak amacına yönelten, işletmeyi girişimci adına çalıştırma sorumluluğu olan kimsedir.

Yöneticiyi, başkaları vasıtasıyla iş gören kişi olarak tanımlayabiliriz. Yöneticiler, yönetim işini kendilerine meslek edinerek işletmenin sahibi haline gelmeden girişimcinin yaptığı işi yapan ve bu hizmetleri karşılığında ücret alan kimselerdir.

Girişimci ile Yönetici arasındaki Farklar

Yönetici, yönetim işini kendine meslek edinerek işletmenin sahibi haline gelmeden girişimcinin yaptığı her işi yapan ve bu hizmetleri karşılığında ücret alan kişidir. Girişimci ise emek, sermaye, hammadde ve diğer üretim faktörlerini bir araya getiren; risk alan ve bu riskin karşılığında kar elde eden kişidir.

Girişimcilik kavramını farklı yazarlar farklı şekilde tanımlamakla birlikte Girişimci denilince akla řu **3 anlayış** gelmektedir:

- ✚ İş yapan kişi...
- ✚ şeyleri veya hizmeti yapan, üreten, satan veya alıp satan kişi...
- ✚ Bağımsız bir iş sahibi...

Farklı tanımlara bakıldığında **3 tanım türü** görölmektedir:

- ✚ **Değere-Dayalı Tanım:** 'Girişimi sayesinde değer yaratan kişi'
- ✚ **Özelliklere Dayalı Tanım:** Girişimci kendine özgü bireysel beceri, özellik istidat ve tecrübeler sayesinde başarılı, yaratıcı ve buluşçu iş lideri olabilen kişidir.
- ✚ **Davranışa-Dayalı Tanım:**Girişimci bir girişimi harekete geçiren, bunun için gerekli kaynakları biraraya getiren ve risk alabilen kişidir.

Girişimciler ayrıca řu kavramlarla oldukça ilgilidirler:

1. Başarı
2. Kar
3. Refah yaratma
4. Toplumda iz bırakma

Tartışma Soruları

1. Girişimci ile yönetici arasındaki farklar nelerdir?
2. Fırsat girişimciliği ile yaratıcı girişimcilik kavramlarını karşılaştırınız.
3. Daha önce herhangi bir girişimci faaliyette bulundunuz mu?
4. Girişimci olmayı düşünüyor musunuz?
5. Yukarıda anlatılanla ışığında aklınıza gelen ilk üç girişimci kimdir? Neden?